

vadno blede in bolehn. Pri vsakem dihanju se zmešajo zračni plini s plini, katera pripelja sprideno kri. Kislik vzame kri sabo, odda pa ogljikovo kislino in zatorej več ogljikove kisline udihamo, nego izdihamo. Dognano je, da pri vsakem dihu zrak odda krvi 5 % kislika, a zato dobi 4 % ogljikove kisline. Zrak katerega izdihnemo ima torej manje kislika, a več ogljikove kisline. Od imenovanega izmenjanja plinov je odvisno redno delovanje naših telesnih organov, torej tudi naše zdravje. Brez te redne premene plinov ni mogoče dihanje in preneha se redno življenje. To izmenjevanje more popolnoma ali pa tudi le deloma prenehati, potem, v koliko se je premenila sestava zraka, v katerem živimo. Zrak naših stanovanj se največ s tem spridi, da se nabere v njem prevelika množina ogljikove kisline, čemur je povod v prvi vrsti dihanje ljudij v njih stanujočih. Če se nabere toliko ogljikove kisline v stanovanju, da se menjavanje plina v krvi ne more več redno vršiti, otrpne delovanje telesnih organov in življenje ugasne, če to dalje traje. Če se izakega uzroka v kakem prostoru nakrat nabere preveč ogljikove kisline, tudi življenje lahko nakrat preneha. Skušnja uči, če je v zraku toliko ogljikove kisline, kakor v krvi, da je preminjevanje plinov nemogoče.

Zrak v naših stanovanjih se največ sprija s tem, da se v njih nabira preveč ogljikove kisline, to se zgodi tem pogostejše, čim več ljudij je v kaki sobi in čim manjša je soba.

Kako škodljiv je sprijen zrak, se je pač vsakdo že sam prepričal. Če je dolgo v prostoru, kjer je mnogo ljudij, kakor v gledališču, mu je glava težka in ga začinja boleti, omotica ga nadleguje, težko diše, truden postaje. Ko prideš na sveži zrak, da se zopet začne redno menjavanje zraka, pa vse te težave izginejo.

Da pa ljudje le morejo bivati v tacihi tesnih prostorih, to pa prihaja od tod, da se človek privadi. Vsled tega se nakrat ne opaža več vpliva slabega zraka, temveč le polagoma, a v poslednjem slučaju pa niti ne ve, kaj je povod oslabljenju.

Ljudje, ki redno bivajo v tesnih prostorih, vedno dišejo sprijeni zrak, ne da bi kaj opazili, dasi duši tak zrak koga družega, ki vstopi v sobo. Pri človeku, ki biva v slabem zraku, oslabi vse telesno delovanje, zato pa zanj zadostuje zrak, ki bi popolnoma zdravemu človeku več ne zadoščal. Ravno tako kakor hladnokrvne živali še žive v zraku, v katerem vročokrvne živeti ne morejo, ker je nje življenje počasneje.

Misliti pa ne smemo, da za tako privajene ljudi zrak ni več škodljiv. Oslabljenje delovanja telesnih organov polagoma podkopa zdravje in navadno taki ljudje prezgodaj umirajo.

Škodljivo ni le, če je preveč ljudij v sobi, temveč tudi preveč hišne oprave, preprog in sploh stvari, ki izožujejo prostor, ni priporočati imeti po sobah.

Štatistika po mestih jasno dokazuje, da ljudje v malih stanovanjih mnogo hitreje mrjo, kakor v velikih. V Dublinu umrje v delavskih delih mesta po 24 ljudij

na tisoč na leto, dočim jih v boljših delih mesta pa samo 17. V dublinski odgojnici je umrlo prvih 14 dnij nad 300 otrok od 7500 rojenih. Ko so pa napravili nove ventilacije (prevetrovanje), je pa število smrtnih slučajev pomanjšalo se na 280. Sploh se opaža, da otroci do petega leta v nezdravih stanovanjih močno mrjo.

Poučni in zabavni drobiž.

Zabavna knjižnica za slovensko mladino. Urejuje in izdaja Anton Kosi, učitelj v Središči, VI. zvezek, cena 15. kr. Tudi ta zvezek, kakor vsi prejšni, ima mnogo lepega in poučljivega in bi bilo le želeto, da se močno razširi na korist naše mladine slovenske.

Koliko je jedna milijarda v zlatu? Koliko je jedna milijarda (1000 milijonov) naj pove naslednje: Ako si mislimo jedno milijardo goldinarjev skovano ali ulito iz čistega zlata, tehtal bi ta kos zlata 322.850 kg ter bi obsegal 16 kubičnih metrov in 750 decimetrov. Če bi se hotelo to maso vzdigniti, treba bi bilo za to 6000 krepkih mož. Iz tega zlata bi bilo nadalje mogoče potegniti $\frac{3}{4}$ milimetra debelo žico in ž njo oviti vso zemljo okrog ekvatorja. Da bi se prevedla ena milijarda v zlatu po železnici, trebalo bi 64 vagonov, od katerih vsaki zamore nesti 5000 kg. Če bi kdo imel eno milijardo, nakovano na samih cekinih, in ako bi zložil te cekine po vrsti jednega poleg drugega, dobil bi 1050 km dolgo vrsto.

Kako močna je španska vojska? Vojno ministerstvo špansko je ravno objavilo statistiko o številu sedanje španske vojske. Skupna vojska šteje 358.108 mož z 19.542 častniki in sestoji iz 269 bataljonov pešcev, 158 švadronov konjice in z 90 baterij. Največji del čet je na Kubi, namreč 183.571 mož s 6701 častnikom. Na Filipinskih otokih je 42.022 mož s 1234 častniki in na Puerto-Rico je 6415 mož z 254 častniki. Število čet, ki so doma in v afričanskih kolonijah znaša 126 000 mož z 11.353 častniki. V to število je všteta tudi žandamerija z 15 000 možmi in 820 častniki ter carinski vojaki z 11.000 možmi in 649 častniki. Število konj znaša 39.786, od teh jih je doma 20.000 in na Kubi 18.861.

Novice.

-- **Nadvojvoda Ludovik Viktor v Ljubljani.** Nj. c. in kr. visokost svitli gosp. nadvojvoda Ludovik Viktor, brat presvitlega cesarja, osrečil je dne 6. aprila stolno mesto Ljubljano, da si ogleda naprave in priprave „Rudečega križa“. Svitli gosp. nadvojvoda je došel iz Celovca v spremstvu višjega dvornika izm. barona pl. Wimpfen-a ob 11. uri 25 minut v Ljubljano. Na južnem kolodvoru sta sprejela Nj. c. in kr. visokost deželni predsednik baron Hein in štacijski poveljnik generalmajor Höchsmann. Po najudanejem pozdravu odpeljal se je nadvojvoda z deželnim predsednikom v poslopje deželnega predsedstva. Na to je Nj. c. in kr. visokost blagovolil vsprejeti v avdijenciji odbor patriotskega pomočnega društva in gospejnega društva „Rudečega križa“. Gospejno pomočno društvo Rudečega križa so zastopale predsednica gospa Schiffrer, podpredsednica baronica Hein in Flora Rudesch, potem gospe Antonija Kosler, pl. Schöppl, Hübschmann in gospica Seunig. Deželno pomočno društvo „Rudečega križa“ so zastopali: Ces. svetnik Iv. Murnik, I. podpredsednik, Ferdinand Mahr, Gabriel Piccoli, dr. Jos. Stare, dr. vitez Bleiweis-Trsteniški, dr. Emil Bock, veteranski stotnik Cik, kanonik Zamejic, Peter Grasselli, Albin Ahčin, stotnik v p. Hübschmann, predsednik trgovske in obrtniške zbornice Iv. Perdan. Dalje so bili navzoči

vojaški svetniki društva: c. in kr. višji štabni zdravnik dr. Stanek, intendantni šef Masiczek, c. in kr. stotnik Ivan Žagar, potem računski pregledovalec: višji računski svetnik Viktor Colloretto in trgovec Karinger in člani razsodišča: dvorni svetnik dr. Račič, deželnovladna svetnika marki Gozani in Josip Merk. Njega c. in kr. visokost nadvojvoda Ludovik Viktor nagovoril je zastopnike obeh društev, naglašajoč pomen istih in je konečno izjavil, da bode Nj. c. in kr. Veličanstvo cesarja in tudi njega samega, ker je prevzel namestništvo Najvišjega protektorja, veselilo, ako bode društvo delovalo tako, kakor doslej in skrbelo, da se v mirnem času vse pripravi, kar se bode potrebovalo, ko bi nastali drugi časi, katerih si itak nikdo želeči ne more. Res je, da zdaj ko je Kranjska po potresu toliko trpela, ne morejo ljudje toliko žrtovati, kakor prej; ali razmere se bodo zboljšale in potem bodo tudi na Rudečji križ bolj mislili. Gospe predstavila je Nj. c. in kr. visokosti gospa predsednica Schiffner, gospode pa ces. svetnik Iv. Murnik. Ob dveh popoldne se je začelo ogledovanje naprav Rudečega križa. Njega c. in kr. visokost je v spremstvu gg. dežel. predsednika barona Heina, fzm. baron Wimpffen-a, generala Höchsmanna, podpolkovnika Altmanna in podpredsednika deželnega pomočnega društva ces. svetnika Iv. Murnika ogledal vojaške nosilnice, kirurško orodje in zalogo raznih materijalij, katere ima društvo hranjeno v prostorih trgovske in obrtniške zbornice na Turjaškem trgu. Njega c. in kr. visokost nadvojvoda Ludovik je tukaj ogovoril gosp. zborničnega predsednika Perdana in razkazoval je stvari ces. svet. Murnik. Potem si je ogledal bogato zalogo gospejnega društva Rudečega križa na Kongresnem trgu, kjer sta gosp. baronica Hein in pa ces. svetnik Murnik potrebna razjasnila dala. Na to si je Njega c. in kr. visokost ogledal deželno gledališče, kjer se je poročevalec deželni odbornik dr. Schaffer zahvalil za obisk in svitlega nadvojvoda spremil v gledališče, o katerem se je slišala jako laskava sodba. Na starem strelišču si je ogledal vse prostore v prvem in drugem nadstropju in se izrekel, da so to zelo pripravljeni prostori za rekonvalescente, za katere jih je kranjska hranilnica namenila. Ogledal si je tudi prostore dijaške in ljudske kuhinje v pritličji tega poslopja in se je pohvalno izrekel o delovanju teh naprav sploh. Čast je imel tudi govoriti s svitlim nadvojvodo predsednik kranjske hranilnice g. Jos. Luckmann. V novi mestni vojašnici, kjer je jeden oddelek namenjen za bolniško postajico za 210 mož, so čakali general Sterzi, polkovnik Nitsche in mnogo drugih častnikov Njega c. in kr. visokost. Po kratkem nagovoru so se ogledali za bolnike namenjeni prostori in častniška jedilnica in potem se je svitli nadvojvoda v spremstvu zgoraj imenovanih peljal na ljubljansko polje k poslopju Rudečega križa, kjer je shranjenih 16 voz transportne kolone in si je ogledal vse priprave. Razjasnila je tukaj dajal sanitetni stotnik Schuster. Od tam se je peljal k mestni bolnici za sv. Krištofom in je to razkazoval g. dr. Kopřiva. Ko je konečno si ogledal prostora za težko ranjene na južnem kolodvoru, kjer je postajni načelnik Guttman Nj. c. in kr. visokost pričakoval, se je poslovil od g. deželnega predsednika, g. stacijskega komandata generalmajorja Höchsmanna in ces. svetnika Murnika, kateremu zadnjemu je rekel, da je zelo zadovoljen z delovanjem pomočnega društva Rudečega križa in da naj se le gleda na to, da bode društvo v tem stanu ostalo. Ces. svetnik Murnik se je zahvalil za tako laskavo sodbo in izrekel v imenu deželnega pomočnega društva in v imenu gospejnega društva Rudečega križa, da bodo te pohvalne besede obema društvoma le v spodbudo, ter da si bodeta po vsej moči prizadevala društvu še povzdigniti. Ob 5. uri 34 mi. popoldne odpeljal se je svitli nadvojvoda z brzovlakom v Gorico, kjer si ogleda naprave Rudečega križa.

— **Prememba pri sodiščih.** Sodni pristav v Žužemperku g. Jos. Senčar je premeščen v Lož, sodni pristav gosp. Joz. Sterger iz Loža v Sevnico, sodni pristav g. dr. Josip

Kotnik pride v Brežice, avskultant g. Jos. Žmavec je imenovan sodnim pristavom v Žužemperku, avskultant g. Matija Mračje sodnim pristavom v Kozjem, avskultant g. Karol Cotman je imenovan sodnim pristavom in pride v Lož in avskultant g. Matija Fabijan je imenovan sodnim pristavom v Ajdovščini.

— **Osobna vest.** Prestavljen je podpolkovnik g. Fr. pl. Polak poveljnik žandarmerijski iz Ljubljane v Brno, na njegovo mesto kot poveljnik žandarmerije v Ljubljani pride g. major Adolf Smole iz Lvova.

— **Otvoritev hiralnice.** V Celovcu so dne 4. aprila slovesno otvorili nadvojvodinje Marije Valerije hiralnico, katero je zgradila mestna občina za 130.000 gld.

— **Vračevanje potresnih posojil.** Vlada je razglasila zakon glede vračevanja povodom potresa trgovcem in obrtnikom na Kranjskem in Štajerskem danih potresnih posojil, s katerim se finančni minister pooblašča, da sme potrebnim trgovcem in obrtnikom podaljšati rok za vračevanje dobljenih državnih posojil do dne 1. januarja 1901. l.

— **Uršulinska vnanja šola v Ljubljani** ostane vsled podiranja samostanskega župnišča zaprta od Velike noči do 10. maja. Okolica nunskega samostana se znatno zlepša, ko se zgradi v novi regulacijski črti novo župnišče in razširijo Nunske ulice.

— **Odlikovanje.** Cesar je drž. pravdniku g. J. Pajku v Ljubljani podelil naslov višjega deželnosodnega svetnika.

— **Vojaška vest.** Poveljnik 3. voja v Gradci fzm. Viljem baron Reinländer je imenovan generalnim nadzornikom. Na njegovo mesto pride fzm. L. Succova y, doslej poveljnik četrte pehotne divizije v Brnu. Znano je, da se je s svojim postopanjem v Brnu Succovaty zapletel v ostre kontroverze s Čehi.

— **Jezikovna naredba za slovenske pokrajine.** V poslanski zbornici so dne 7. aprila poslanci Žičkar, grof Coronini in tovariši interpelovali ministerstvo, hoče li za pokrajine, koder prebivajo Slovenci, izdati jednako naredbo, kakoršno je izdalo za Češko?

— **Delavske hiše za osobe tukajšnje glavne tobačne torarne.** Občinski svet ljubljanski je v svoji zadnji seji vzel na znanje dopis c. kr. deželnega predsedstva, ki naznanja, da se je c. kr. tobačna režija lotila vprašanja glede delavskih hiš za osobe tukajšnje glavne tobačne tovarne in da je vodstvo te tovarne že dobila potrebna navodila.

— **Mestna občina ljubljanska** je v svoji zadnji seji sklenila udeležiti se razstave za dobrodelne naprave, katere se bode povodom 50. letnice cesarjevega vladanja prihodnje leto priredila na Dunaju.

— **Razmere na Primorskem.** Posl. dr. Gregorčič, dr. Laginja, grof Coronini in tovariši stavili so v poslanski zbornici nujni predlog: Visoka zbornica skleni: „C. kr. vlada se opozarja na nenormalne razmere na Primorskem ter pozivlje, da v državnih temeljnih zakonih zjamčene pravice državljanov v imenovani deželi povsod love do popolne veljave in strogo preišče, ali so bili potrebni in umestni mnogoštevilni zapori tamošnjih prebivalcev od srede marca t. l. v političnem okraju goriškem in v okoliših tržaškem.“ Kakor znano so oblastva neusmiljeno postopala proti Slovencem po pravici razjarjenim na sleparskim počenjanjem Lahonov ob državnozborskih volitvah.

— **Nesramnost laških progresovcev.** Progresovski poslanci v poslanski zbornici so interpelirali vlado radi izgredov povodom zadnjih volitev v Trstu, na Goriškem in v Istri, ter zahtevali, naj varuje Italijane in kaznuje slovanske razgrajalce. Do take predrznosti se morejo pač le laški irendentari povspeti.

— **»Celjski Sokol«** omislil si je lastno društveno zastavo ter je sklenil isto blagosloviti ob binkoštnih praznikih

dne 6 in 7 junija t. l. S to pomenljivo svečanostjo je društvo sklenilo zvezati ljudsko veselico na prostem, pristopno vsem slojem in tekmovalno telovadbo vseh jugoslovanskih in severoslovanskih sokolskih društev. Celjski Sokol vabi k čim mnogobrojnejši udeležbi od strani društev zlasti pa sokolskih.

— **Graško vseučilišče.** Na c. kr. Karol Francovem vseučilišču v Gradcu je bilo v minolem zimskem polletju 1761 slušateljev, in sicer 1497 iz avstrijskih in 182 iz ogerških dežel, 82 pa iz tujine. Od teh jih je bilo 88 na bogoslovski, 751 na juridični, 720 na medicinski in 202 na modroslovski fakulteti. Predavanja za poletni semester se prično 22. aprila in končajo 31. julija t. l.

— **V mestno hranilnico ljubljansko** je vložilo meseca marca 594 strank 717.307 gld. 71 kr., vzdignilo pa 547 strank 182.241 gld. 55 kr. V prvem četrtletju se je dovolilo 171 prosilcem za 152.830 gld. posojil na zemljišča.

— **Kranjska hranilnica** je imela dne 30. marca svoj redni občni zbor. Iz poročila je posneti, da je znašalo vse upravno premoženje hranilnično koncem 1896 l. 38.412.160 gl. 84 kr. Pomnožilo se je v letu 1896 za 1.126.068 gld. 71 kr. Posojila na hipoteke so znašala 15.827.628 gld. 33 kr. Vlagatelj je bilo 53.547, ki so imeli naloženih 32.719.693 gl. 84 kr. Skupni rezervni fond je znašal 4.001.730 gld. 99 kr. Čisti dobiček hranilnice je znašal 1896 l. 224.020 gl. 87 kr. V dobrodelne in občekoristne namene je hranilnica v vsem določila 58.442 gld. 22 kr. I. Za dobrodelne namene je dovolila 6430 gld. mej temi ljubljanskemu ubožnemu zavodu 2500 gld., tukajšnjemu bolniškemu podpornemu in preskrbovalnemu društvu 200 gld., Elizabetini bolnici 580 gld., za rekonvalescence izpuščene iz bolnice 200 gld., hiral. Sv. Jožefa v Ljubljani 200 gld., Vincencijevi družbi 700 gld., dekliški sirotišnici v Ljubljani 200 gld., Vincencijevi konferenci pri Sv. Jakobu in Sv. Nikolaju po 150 gld., društvu zdravnikov za Kranjsko 300 gld., društvu dam krščanske ljubezni sv. Vincencija Pavlanskega skupaj 750 ljubljanskemu trgovskemu bolniškemu društvu 300 gld. II. za učne namene je hranilnica dovolila 14.645 gld. mej temi za obrtne strokovne šole v Ljubljani 1050 gld., za strokovno šolo v Kočevji 500 gld., obrtnim nadaljevalnim šolam v Kočevji, Kranji, Kamniku, Trzinu, Radoljici, Škofji Loki, Krškem, Postojini, Metliki, Novemestu, Št. Vid pri Ljubljani in Ribnici po 50 gld. nemškemu „šulvereinu“ za nemško šolo v Ljubljani 5000 gld., filharmoničnemu društvu v Ljubljani 600 gld., Glasbeni Matici 200 gld. „šulvereinu“ za nemški otroški vrtec v Ljubljani 500 gld., šolskim sestram v Šmihelu pri Novemestu 100 gld., petero učencem tukajšnje trgovske šole za šolnino po 130 gld. — 650 gld. Dotičnim ravnateljstvom dovolilo se je v podporo ubogih učencev: na c. kr. višji gimnaziji v Ljubljani 150 gld., na gimnaziji v Kočevji 100 gld., na gimnaziji v Kranji 200 gl., na gimnaziji v Novemestu 100 gl., na realki v Ljubljani 200 gld., na učiteljski v Ljubljani skupaj 300 gld., na I in II mest. deški šoli in na dekliški šoli pri Uršulinkah v Ljubljani po 200 gld., na nunski šoli v Škofji Loki 100 gld., na nemški šulvereinski šoli v Ljubljani 100 gld., na mestni nemški deški šoli v Ljubljani 200 gld., na mestni slovenski dekliški šoli v Ljubljani 100 gld., na mestni nemški dekliški šoli v Ljubljani 200 gld., na dekliški šoli v Novemestu 100 gld., na dekliški šoli v Novemestu, Kočevji, šoli na Barju po 50 gld., na šoli Lichtenthurnove dekliške sirotišnice 150 gld., na obeh obrtnih nadaljevalnih šolah v Ljubljani in na podkovski šoli po 50 gld., „Schulpfenigu“ in „Narodni šoli“ po 200 gld., graški prosti mizi za vseučiliščnike iz Kranjske 100 gld., v podporo nemških vseučiliščnikov iz Kranjske 200 gld., dijaškima kuhinjama v Kranji in Novemestu po 50 gld. III. Za občekoristne namene, zavode in društva je hranilnica dala 16.560 gld., mej temi: gasilnemu društvu v Ljubljani 500 gld., gasilnemu društvu v Breznici 80 gld., katoliškemu društvu rokodelskih po-

močnikov v Novemestu, Vrhniki, in Št. Vidu nad Ljubljano po 50 gld., patriotiškemu gospejnemu pomoč. društvu „Rud. križa“ po 300 gld., „Belem križu“ 100 gld., ljudski kuhinji 100 gl., dež. učit. društvu v Ljubljani 100 gl., nemškemu planinskemu društvu v Ljubljani skupaj 1300 gld., za pot v radolniški soteski 150 gld., za prazgodovinska izkopavanja 300 gld., ribarskemu odseku kmetijske družbe kranjske 100 gl., gozdarskemu društvu 50 gld., delavskemu izobraževalnem društvu v Ljubljani 50 gld., bolniškemu in podpornemu društvu pomočnih in zasebnih uradnikov v Ljubljani 100 gld., muzejalnemu društvu 150 gld., društvu tiskarjev za Kranjsko 50 gl., bolnici usmiljenih bratov v Kandiji 1000 gld. društvoma v podporo odpuščenih kaznjencev v Ljubljani in Mariboru po 100 gld., gledališkemu društvu v Ljubljani 1500 gld., kot premije vinogradnikom v Krškem okraju, četrti obrok 2500 gl., šoli v Toplicah za čebelnjak 60 gld. kmetijski podružnici v Horjulu in Velikih Laščah po 80 gld., kmetijski podružnici v Sodražici 100 gld., šoli v Št. Rupertu 80 gld., kmetijski podružnici v Premu 50 gld., katoliškemu društvu rokodelskih pomočnikov na Vrhniki za zgradbo društvenega doma 500 gl., Frančiškanski cerkvi v Ljubljani za popravila 1000 gld., ravnateljstvu c. kr. višje realke v Ljubljani za napravo seismografa (merilec potresa) 700 gld. — Za azil za neozdravljive v Ljubljani se je določilo 50.000 gld., za podporo mestni občini ljubljanski za zgradbo topničarske vojašnice 50.000 gld. in za zgradbo nemškega gledališča v Ljubljani zopet 20.000 gld.

— **Obesila se je** dne 25. marca 19letna posestnikova hči Magdalena Osterman iz Mozolja pri Kočevji. Domači prepri so gnali nesrečnico v smrt.

— **6 dvojčkov** se je rodilo dne 28. marca v župniji Preserje pri Borovnici. Prva dva sta bila fanta, druga fant in deklica, pri tretjem porodu pa obe deklici. Pač redek slučaj, da se kar v edni župniji eden in isti dan rodi 6 dvojčkov.

— **Nesreča na Savi.** Dne 29. marca je hotel Markov hlapec iz Mavčič prepeljati preko Save v Moše 16letnega dečka iz Velesovega, ki je prodajal preste. Na sredo Save dospel, se je prekucnil. Hlapec hoteč doseči čoln in fant svoj koš, sta oba nekaj časa dobro plavala. Pri tem sta se pa tako utrudila, da sta oba onemogla in utonila. Ko bi bila le na rešitev in ne na čoln in koš mislila, bi se bila lahko rešila.

— **Povozilo** je dne 30. marca na državni cesti pri Trzinu ljubljanskega fijakarskega hlapca Jož. Šimnovca. Srečal je teško obložen tovoren voz Jak. Malija iz Doba. Dirjal je pa najhitreje mimo voza. Zadel je ob cestni kamen vsled česar se je njegov voz nagnil in on je odletel s svojega sedeža pod tovorni voz, ki mu je šel čez prsa. Tekom jedne četrt ure je Šimnovec umrl.

— **Nesreča.** Dne 2. aprila je vozil 26letni Franc Sevkó iz Kolovških gozdov pri Domžalah hlode. Voz se je preobrnil in Sevkó je ubilo.

— **Mrtvega so našli** dne 1. aprila v gozdi „Tostivrh“ pri Bledu 65letnega bolehnega dninarja Jožefa Mandelca. Mož je ondi drvaril, pa prihitela ga je nagla smrt pri delu.

— **Vlak je povozil** dne 4. aprila pri Zidanemmostu delavca Jak. Peklarja in mu odtrgal desno nogo nad gležnji. Ponesrečenec je v pijanosti zašel na tir.

— **Oče in sin.** Posestnik Janez Šenica v Dragi v novomeškem okraju in njegov nezakonski sin Janez Klemenčič sta že dlje časa bila v prepiru in sta drug drugem pretila. Bila sta pa oba drzovita človeka in sta skupno po okolici kradla. Dne 22. marca sta se zopet podala na neko tatvino v Brezovico, prihodnjega dne so pa dobili sina na poti v Brezovico ležati v krvi. Na vprašanje, kaj se mu je pripetilo, je ranjenec povedal, da sta bila z očetom namenjena v Brezovco prekajeno meso krast. On je šel naprej, oče za njim.

Kar ga oče ustrelil v hrbet. Zgrudil se je na tla. Ranjenca so prepeljali v bolnico v Novomestu, očeta pa so prijeli in izročili sodišču.

— **Prevaran dedič.** V Varšavi je umrl star gospod, ki je veljal za zelo bogatega. Za svojega dediča je postavil vnuka, ki je v svoje začudenje našel v stanovanju mesto denarja celo zalogo razne obleke, kakor 520 srajc, 600 parov nogavic, 50 parov novih čevljev, 1500 žepnih robcev itd. Umrli je imel natančen seznam svojega premoženja. Vnuk, ki je dijak v Varšavi, odpre lahko celo kupčijo s podedovano obleko.

— **Oče kot sodnik in krvnik svoje hčere.** Tappetar Lamarre v Parizu ustrelil je svojo 17letno hčer, ker se je bila vdala nenravnemu življenju in potem pognal sam sebi kroglo v glavo. Ker se je slabo zadel, vzel je britev in si prirezal vrat.

— **Ciklon** je razdjal dne 30. marca mesto Chandler v Ameriki. 12 oseb je ubitih, 150 ranjenih.

— **Mejnarodna zdravstvena konferencija** je imela pred kratkim svoja posvetovanja v Benetkah. Kakor poročajo sedaj listi, so morali zastopniki raznih držav tudi podpisati poseben zapisnik, v katerem se obvezujejo, da si bodo prizadevale njih vlade izvesti sklepe konferencije, še predno izteče v to določena doba. Prav je, da se skrbi, da dobri sklepi postanejo meso in ne ostanejo le na papirju.

— **Jubilej konjskega mesa.** Dne 17. m. m. slavili so na Dunaju nekateri prijatelji konjskega mesa „jubilej“ konjske pečenke. Ta dan je namreč prošlo baš 50 let, odkar so na Dunaju uveli konjsko hrano. Leta 1847, namreč dne 17. marca je pozval grof Barth na Dunaju 42 zdravnikov na banket, kjer se je jedlo konjsko meso. Dr. Ködlin je pred pojedino imel poučno predavanje o konjskem mesu. Potem so prinašali konjetino pripravljeno na vse možne načine. Zdravniki so jedli velikim tekom in niso mogli prehvaliti konjskega mesa, kajti stavili so je visoko nad goveje. Da-li pa so v naprej jedli konjsko meso in je uveli v svoje družine, o tem se ne javlja ničesar. Samo ta banket je bil opisan o časopisih, a še-le 7 let pozneje je odprl neki mesar prvo mesnico za konjsko meso. Dandanes je na Dunaju takih mesnic preko 200 in pobije se na leto okoli 20 000 konj.

— **Prva ženska premovirana zdravnikom v Avstriji.** Dne 2. aprila je bila na dunajskem vseučilišču promovirana doktorjem vsega zdravilstva baronovka Gabriela Possaner pl. Ehrenthal. Possaner je doktorat medicine že na vseučilišču v Zurihi naredila in zdravniško prakso v Švici izvrševala. Ker je hotela imeti avstrijski doktorat, morala se je vrla dama podvreči vsem strogim skušnjam na Dunaju.

— **Roparski napad na poštni vlak.** Mej Genfom in Bernom v Švici je dne 1. aprila napadel nekdo poštni voz nočnega vlaka. Poštnega uradnika je ustrelil in odnesel več poštne vreče. Denarja je odnesel le 300 frankov. Ropar je izkal le gotovega denarja. Ropar je ušel.

— **Zgorelo je 16 konj** dne 18. marca v Subotici na Hrvatskem. Konji so bili last trgovca s konji Mavra Švarč-a. Nastal je ogenj v hlevu, katerega niso mogli začasno pogasiti in tudi ne konj rešiti. Konji so bili za dirke ter se je cenilo njih vrednost na najmanj 21 000 gld, a zavarovani so bili le za 7000 gld. Ogenj je najbrže nekdo iz slobnosti zanetil.

— **Odvetniške nagrade.** Največji honorar za svoj trud je dobil — kolikor je doslej znano — angleški advokat Paterson v Kalkutti (Indija), ki je bil zagovarjal nekega neizmerno bogatega indijskega tovarnarja, obtoženega umora. Hvala ležni oproščen tovarnar mu je poklonil lepo premoženje 24.000 funtov šterlingov (okrog 1/4 milijona gld). Drugo bogato nagrado je dobil advokat Wylsen v Pittsburgu v Severni

Ameriki. Ta je namreč uredil maso neke likvidujoče železniške družbe ter dobil nagrado 120.000 dolarjev. Jako siromašna nagrada se pa mora zvati ona, katero je dobil advokat Walter Scott, ki je enkrati branil nekega tatu divjačine. Tamu je namreč obljubil za nagrado jednega zajca.

— **Ustrelil se je v Dunajskem Novem mestu** 38letni Kener, diurnist pri ondotnem magistratu. Pognal si je pet strelcev v želodec, a se ni usmrtil. Vzrok poskušnemu samomoru je velika beda in pomankanje.

— **Izredno visoko starost** je dosegel neki Josip Campeche v Guadelapeo v Meksiki. Umrli je pred kratkim star 155 let. Mož je imel izpisek iz cerkvenih knjig v Valladolidu na Španjskem, iz katerega je razvidno, da je bil rojen in krščen dne 12. decembra 1742. Ko je bil 24 let star, se je preselil v Meksiko. Župnik njegove cerkve je star 84 let ter pravi, da je poznal Campecha kakor starega moža, ko je bil on še deček. Umrli Campeche je bil gotovo najstarejši človek na svetu.

— **21letni mladenič, ki tehta 125 kg,** je bil pri naboru v Parizu. Mladenič je po poklicu kuhar in je član društva onih, ki tehtajo najmanj 100 kg. Naborna komisija je izvrgla debelega mladeniča, ker ni za rabo za vojaški stan in tudi ni uniforme zanj.

— **Pri nabiranju cvetic ponesrečil.** Slikar Anton Hupfau se je podal z nekim svojim tovarišem na planine ob Inomostu nabirat cvetlice. Pri nabiranju je pa pal v prepad in se ubil. Spremljevalec njegov se je na večer vrnil domov, misleč, da je njegov tovariš po drugi poti šel domov. Ker ga le ni bilo domov, šli so ga drugo jutro iskat in našli mrtvega.

— **Dvorni svetnik obsojen.** Te dni se je vršila na Dunaju porotna obravnava proti dvornemu svetniku dr. Zellerju zaradi krive prisega. Obravnava je bila zanimiva v tem oziru, ker se je vršila v nenavzočnosti obtoženčevi, ki je hudo bolan. Dr. Zeller je v neki zapuščinski zadevi sebi v korist po krivem prisegel. Lakomnost po denarju ga je gnala v hudodelstvo. Obsojen je bil na 1 leto težke ječe.

— **Železnica brez voz.** V gozdovih Bridal-Veil v državi Oregon v Združenih državah ameriških prometuje železnica brez voz, ki velike teže prevaža. Vsak vlak te železnice sestoji le iz parnega stroja, ki vleče za seboj število močnih drevesnih debel. S tem, da debelih debel ni treba nakladati in skladati, se prihrani mnogo truda in časa. Debla se le pripnejo zadaj za stroj, ki jih vleče. Prav tako delajo v naših gozdech v malem. Tudi pri nas se na male sani ali na sprednji konec voza naslonijo debla in kakor tam stroj, vleče pri nas živina tako naprtano breme.

— **Nesreča v premogokopu.** V Montceaux-Mines so se v premogokopu uneli plini, in sicer vsled neprevidnega ravnanja z lučjo. Nastala je eksplozija, pri kateri je bilo več premogarjev ranjenih in ubitih, nekaj pa zasutih. Rešilna dela trajajo že dva dni, a še se ni posrečilo, rešiti zasute premogarje.

Največja zaloga

raznega semena

na pr. večne nemške detelje (lucerne), štajarske detelje, inkarnatke, turške in travniške detelje, raznih vrst velikanske pese, ki je splošno znana kot najboljša krma; potem travna semena za suha, mokra, peščena ali ilovnata tla. Velika zaloga raznih semen cikorije, dobra krma za prasiče, salate, kumar, peteršilja, zelene, sladkega graba, fižola in drugih zelenjadnih vrst.

Mnogobrojnega poseta prosi

(5) (35—1)

PETER LASSNIK

v Ljubljani.